

- ▶ ESPEN virtuelt
- ▶ Temadag om ernæring til ældre
- ▶ Klummen
- ▶ Temadag om Ernæringspleje
- ▶ Høring: Anbefalinger vedr. tværsektorielle forløb til mennesker med spiseforstyrrelser
- ▶ Ny bog om ernæring
- ▶ Nordic Nutrition Academy

ESPEN virtuelt

Af Mette Holst

Igen i år måtte vi leve med at deltage virtuelt i ESPEN, og nøjes med at drømme os til Milano. Ikke desto mindre gik det meget bedre i år. Afviklingen over 5 dage, og i færre søjler, gav i hvert fald mig en rimelig mulighed for at prioritere mellem oplæg. Der var et bredt udvalg af oplæg, og især præ-habilitering, GLIM, New methodologies, Major issues in care of the older adult og MNI, ONCA, ESPEN joint session var blandt mine favoritter, om end det jo helt sikkert har været forskelligt for os med forskellige interesser. Nu sætter vi bare på en fysisk kongres i **Wien 3-6 September 2022**, som afholdes i et samarbejde mellem de nationale ernæringselskaber for Østrig, Slovenien og Kroatien.

Temadag om ernæring til ældre i kommunerne

Af Mette Straszek

Årets første temadag blev afviklet med stor succes. Tak til de 126 fremmødte og alle oplægsholderne.

Vi fik indsigt i tværfaglig kommunale projekter med formålet at afhjælpe underernæring og uplanlagt vægttab blandt ældre i eget hjem og plejebolig. Tak til Mie Lauwersen fra Kost- og Ernæringsforbundet for at tage initiativ til at få lavet puljen ved

Sundhedsstyrelsen som har støttet projekterne. Elisabeth Gregersen (Tandplejerforeningen) belyste tandplejers rolle ved identifikation af den direkte årsag til underernæring, f.eks. smerter ved knækkede tænder, proteser, friktionssår eller ved indtag af mad ved slimhindelidelser (bl.a. herpes, cancer) eller mundtørhed som flg. af medicin, kræftbehandling eller kirtelsygdomme. Se og bestil pjecer [her](#). Lene Bindsbøl Rasmussen (University College Lillebælt) gav os et indblik i projektet "Fristelser i øjenhøjde". Projektet består af indsigter, inspiration, værktøjer og koncepter, målrettet processen om levering af mad til ældre, fra brugerinddragelse til visitation og ernæring. Birthe Stensbæk Hansen (Frederiksberg Kommune) lærte os hvordan man ved hjælp af Forbedringsmodellen, inddragelse af medarbejdere, ledere, et tværfagligt læringsteam og ugentlige tavlemøder kan udvikle og implementere tværfaglige arbejdsgange på et plejecenter. Mere Ernæring i Træning (MET) er et samarbejde mellem fire kommuner hvor der tages højde for forskellen mellem store og små kommuner. MET omfatter kompetenceløfte til trænende medarbejdere, undervisning af borgerne "Spis dig stærk" og identifikation af borgere der har behov for individuel vejledning. Katrine Madsen (Ærø Kommune) gav os et indblik MET og hvordan en lille kommune har arbejdet med metoden. Annette Gøgsig Christensen belyste hvordan de i Ballerup Kommune har reduceret ventetiden på et forløb ved Ernæringsteamet fra 2-3 uge til 2-3 dage ved at teamet er blevet selvtilrettelægende og selvvisiterende. Simone Bay fra Stevns Kommune dokumenterede at tidlig opsporing og tværfaglig indsats forbedrede ernæringstilstanden hos 80 % af 185 borgere inkluderede borgere. Silkeborg Kommunes projekt blev præsenteret af Bettine Birkkjær Bendtsen, som er leder i en hjemmeplejegruppe. Projektgruppen udviklede og implementerede arbejdsgange for EVS i omsorgssystemet. Ernæring blev efterfølgende sat på triageringsmøderne på lige fod med somatikken og en klinisk diætist deltog ved møderne. Oplæg og materialet fra "Fristelser i øjenhøjde" er tilgængelige [her](#).

Temadag om Ernæringspleje

Af Mette Holst

En supergod dag i Skejby, hvor 109 deltagere- fortrinsvis sygeplejersker blev mødt med oplæg, Menti, snak i smågrupper, og ikke mindst en praktisk workshop om sonder og sondeanlæg-gelse. På udstillingen stillede firmaerne tilsvarende op med ernæringsprodukter, remedier og viden, så deltagerne også på standene fik tips og råd om praktiske problemstillinger, og kunne vende dem med kollegaerne.

Klummen: Diarrhoe hos sondeernærede patienter

Af Jens Rikardt Andersen

Diarrhoe hos sondeernærede patienter på intensiv afdeling eller i lignende grader af sygdoms alvor er jo på ingen måde et sjældent fænomen. Der er så et påfaldende misforhold mellem praksis og teori. I praksis skifter man sondeernæringsprodukt, hvis der ikke er en anden, indlysende årsag til diarrhoeerne eller reducerer infusionshastigheden. I videnskabelige artikler foreslås gang på gang en "Step-By-Step" strategi, da man antager at diarrhoeerne sandsynligvis skyldes noget andet end ernæringspræparatet. Dette kan bl.a. ses hos Pitta et al (JPEN 2019;43:1008-19). Dyrkning af fæces for patogene, herunder *Cl. Difficile*, kontrol af sondespidsens beliggende, intolerans overfor andre korte kulhydrater end laktose (f.eks. sorbitol), bakteriel overvækst i tyndtarmen sekundært til antibiotisk behandling, viral enteritis, oversete diagnoser og ikke mindst bivirkninger til medikamenter. Vore dages sondeernæringsprodukter er næsten alle laktosefattige og iso/hypo osmolære.

Det væsentlige er såmænd ikke, at der skiftes sonde-ernærings-præparat, men at det medfører reduktion af ernæringsdoserne, og derved giver anledning til spild af god tid, hvor ernæringen kunne være optimeret.

Medikamenter, der er særligt "slemme til at give diarrhoe hos de svært syge, kan være:

1. antibiotika som vancomycin, ampicillin, amoxicillin, cephalosporiner, erythromycin, azithromycin, clarithromycin, ciprofloxacin
2. Protonpumpe hæmmere som: esomeprazole, lansoprazole, rabeprazole
3. Afføringsmidler
4. Nonsteroid, anti-inflammatoriske medikamenter som Diclofenac, ibuprofen, tenoxicam,
5. β blockere som propranolol og bisoprolol
6. og mange andre i mindre grad

Min (og mange andres) anbefaling vil være, at udarbejde et strategiskema/checkliste, der er specielt tilpasset afdelingens/ambulatoriets/plejehjemmets klientel og så iværksætte nogle mere strategiske forløb med det samme.

En anden undren, man kan have, er den manglende anvendelse af såkaldt immunonutrition i Danmark. Immunonutrition har været reserveret til produkter med glutamin til iv brug og arginin, nukleotider og fiskeolie til enteral/peroral brug. Yu et al har gennemført en metaanalyse på basis af 61 randomiserede studier (JPEN 2020;44:742-67). De fandt en reduktion af postoperative, infektive komplikation i forhold til standardbehandling med RR 0.71 [95% CI, 0.64-0.79]), reduceret risiko for sårinfektioner (RR 0.72 [95% CI, 0.60-0.87]), luftvejsinfektioner (RR 0.70 [95% CI, 0.59-0.84]), og urinvejsinfektioner (RR 0.69 [95% CI, 0.51-0.94]), såvel som anastomoselækage (RR 0.70 [95% CI, 0.53-0.91]) og liggetid i hospital (-2.12 dage [95% CI -2.72 to -1.52]). Ingen forskelle på forekomst af sepsis eller død. På denne basis anbefaler de immunonutrition fra indlæggelsen præoperativt til udskrivelsen. I disse undersøgelser er der tale om fuldstændig dækning af energi- og proteinbehov med ernæringspræparat. Dette er i modstrid med den danske tradition med at supplere oveni patientens evne til at indtage alm. mad. Resultaterne passer meget godt med tidlige konklusioner om, at immunonutrition er gavnligt, så længe, der er et nogenlunde fungerende immunsystem, men at effekten ophører, når patienterne bliver meget syge.

Høring: Anbefalinger vedr. tværsektorielle forløb til mennesker med spiseforstyrrelser

Af bestyrelsen:

Sundhedsstyrelsen har udarbejdet nye anbefalinger til det tværsektorielle forløb til mennesker med spiseforstyrrelser, som nu er i offentlig høring. Anbefalingerne

har til formål at danne rammer for en samlet indsats med høj faglig kvalitet for behandling af mennesker med spiseforstyrrelser.

DSKE forbedrer hørings svar, og du som DSKE medlem har mulighed for at bidrage hertil. Høringsversionen er tilsendt i seneste medlemsmail og kan ligeledes tilgås via høringsportalen. Skriv dine kommentar senest mandag d. 25. oktober til bestyrelse@dske.dk, så vil dine kommentar indgå i DSKE's samlet hørings svar.

Ny bog om ernæring til ældre for sygeplejersker med "open access"

Af Mette Holst

"Interdisciplinary nutritional management and care for older adults" er netop udkommet fra forlaget "Springer". Bogen er en omfattende guide til evidensbaseret ernærings pleje af ældre voksne, med fokus på praksis. Bogen er i princippet tilegnet sygeplejersker, men kan give meget læring til andre faggrupper også.

Link til bogen her:

<https://link.springer.com/content/pdf/10.1007%2F978-3-030-63892-4.pdf>

Nordic Nutrition Academy 2021-2023 – New "NNA-kids" on the Block

Af Susanne Wolff

Så gik startskuddet for næste generation af kurset "Nordic Nutrition Academy". Efter en lang ventetid kunne vi endelig mødes fysisk. Konferencelokalet var derfor fyldt med entusiasme og store ambitioner, da de nye kursusedtagere fra Sverige, Norge og Danmark mødte de 10 mentorer, der skal vejlede deltagerne igennem de næste 2 ½ års projektarbejde, som er en central del af kurset.

Alle deltagere med et til fælles – en stor passion indenfor forskning i klinisk ernæring, og at sikre patienter og alle i ernæringsmæssig risiko, får de bedst mulige ernæringsmæssige forhold og behandling. Mange af deltagerne er allerede veltablerede i ernæringsforskningen og har stor viden på området, så ambitionsniveauet var tilsvarende højt.

De fælles forventningerne til kurset blev ridset op, og som det også har været kendetegnet for de tidligere NNA-kurser, så er netværk og

vidensdeling med andre ernærings-forsknings-eksperter det vigtigste element i kurset.

Første del af kurset satte derfor stor fokus på at bringe deltagerne tættere sammen, og at sætte skub i de 5 nye forskningsprojekter, som deltagerne skal arbejde selvstændigt med, under kyndig vejledning af de tilknyttede mentorer.

Værktøjskassen blev forsynet med gode input og råd til successfuld projekthåndtering og fokus på en opmærksom og kritisk artikel læsning. Derudover var der vidensopdatering og spændende foredrag på agendaen, såsom gennemgang af ernærings screening og diagnosticering, og drøftelse af nye GLIM kriterier, sarcopenic obesity, sygdomsrelateret inflammation og stress metabolisme.

Efter de to intensive dage, blev de glade og trætte nye NNA ernæringsambassadører, sendt afsted med nye perspektiver og ny inspiration og indtil næste kursus, der afholdes i Stockholm i foråret.

Nordic Nutrition Academy arrangeres i fællesskab af de Nordiske selskaber for Klinisk Ernæring (DSKE, NSKE og SWESPEN) med støtte fra Baxter og Nestlé Health Science.

Temadag: Temadag om ernæringstilstand og ernæringsindsats hos patienter med kronisk lunge sygdom. Tid: 9.12.2021.

Sted: Lille Auditorium Opgang 10A. Gentofte Hospital. Kildegårdsvej 28 2900 Hellerup.

Kom til en rigtig spændende temadag med et både kommunal praksis-, patientnært- og politisk fokus. Se mere og tilmeld dig på [Arrangementer | dske.dk](https://www.dske.dk/arrangementer)

Årsmøde 2022 afholdes 6. Maj 2022 på Hotel Marselis i Århus. Mere følger

Hold øje med DSKE på Facebook:

<https://www.facebook.com/Dansk-Selskab-for-Klinisk-Ern%C3%A6ring-DSKE-825748844131759/>

Ernæringsugen - rigtig ernæring nytter uge 1-5 november 2021.

Programmet opdateres løbende. Følg programmet og tilmeld din aktivitet her: [Ernæringsugen: Vær med til at sætte ernæringsrisiko på dagsordenen i uge 44 | Kost og Ernæringsforbundet](#)

Kommende aktiviteter uden for DSKE:

NutritionDay løber af staben 4. november. Du kan nå det endnu: [nutritionDay worldwide \(espen.org\)](https://nutritionday.worldwide.espen.org)

Deadline for indlæg til næste nyhedsbrev er 1.12.2021